

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odměna insolvenčního správce aneb bez práce nejsou koláče?

Všechny formy nuceného zpeněžení majetku, ať už jde o exekuci, která směřuje k individuálnímu uspokojení věřitele, nebo o insolvenční řízení, které má za cíl kolektivní uspokojení věřitelů, jsou spojeny s použitím (nezanedbatelné) části výnosu na úhradu odměny za provedení zpeněžení. V obecné rovině lze přitom konstatovat, že v případě insolvenčního řízení je tendence přiznávat nárok na odměnu i v případech, kdy se insolvenční správce objektivně na získání výnosu nikterak zásadně nepříčinil.

Nárok na odměnu insolvenčního správce

Insolvenčním správcům samozřejmě nelze upírat nárok na odměnu v nejběžnějším případě, kdy zorganizují prodej majetku dlužníka (ať již v dražbě či mimo dražbu). Na druhé straně možnosti, jak mohou do rozdělovaného obnosu „přitéci“ finanční prostředky je nespočet, a v praxi nastává mnoho situací, kdy se tak děje bez jakéhokoli nebo bez významnějšího aktivního jednání insolvenčního správce.

I v těchto situacích je ovšem obecně **snaha z příslušného výtěžku přiznávat insolvenčním správcům jejich odměnu**. Spíše než princip skutečného aktivního přičinění na získání výnosu je totiž **upřednostňováno časové hledisko**, kdy jsou do základu pro výpočet odměny započítávány v zásadě veškeré příjmy získané v době působení insolvenčního správce v jeho funkci.

Tak například dle usnesení Nejvyššího soudu ve věci sen. zn. 29 NSČR 141/2016 ze dne 31. května 2018 se taková **odměna určí též z částky poskytnuté jako dobrovolné peněžité plnění dlužníkovu dlužníka** do majetkové podstaty. Je přitom zřejmé, že pokud by insolvenční správce byl nucen pohledávky dlužníka aktivně vymáhat, může se jednat o právně a časově velice náročné spory. Odměna v případě úspěchu by ovšem byla totožná jako v situaci, kdy prostředky do majetkové podstaty „přitečou“ bez nutnosti jakéhokoli vymáhání.

Obdobně se v praxi přiznává odměna insolvenčnímu správci též v případech, kdy si dlužník po zahájení insolvenčního řízení (v oddlužení) sám mimořádně zajistí finanční prostředky k uspokojení věřitelů. I v tomto případě dochází k získání financí bez aktivity insolvenčního správce, ovšem odměny se to zpravidla nedotýká.

Peníze z exekuce

Jak je to ovšem v případě, kdy insolvenční správce obdrží výtěžek z dobíhající exekuce? Zahrnou se tyto prostředky také do základu pro výpočet odměny insolvenčního správce? Tím se zabýval Nejvyšší soud v rozhodnutí ve věci sen. zn. 29 NSCR 180/2017 ze dne 29. července 2019.

V něm Nejvyšší soud potvrdil, že pojem „zpeněžení majetkové podstaty“ je i prostřednictvím zákonné definice obsažené v § 283 odst. 1 insolvenčního zákona chápán poměrně široce.

K výtěžku z exekuce přitom uvádí, že do majetkové podstaty dlužníka se v těchto případech dostává již jen čistý výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, tedy výnos po odečtení nákladů zpeněžení a odměny exekutora. **Důvod k odečtení jakýchkoli dalších částek (včetně odměny insolvenčního správce)** postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona již pak dle Nejvyššího soudu **zásadně není dán**. O odečtení nákladů spojených se správou předmětu zajištění bude možné uvažovat jen tehdy, půjde-li o účelně vynaložený náklad na správu exekučního výtěžku zpeněžení předmětu zajištění v době od jeho předání (vydání) do majetkové podstaty dlužníka do rozhodnutí o jeho vydání zajištěnému věřiteli. Je pak zjevné, že je-li do majetkové podstaty vydáván exekuční výtěžek zpeněžení předmětu zajištění, **je vyloučeno uvažovat o odečtení jakéhokoli dalšího nákladu spojeného se zpeněžením, jež se událo v exekuci**. Z téže příčiny je vyloučeno uvažovat o odměně insolvenčního správce jakkoli navázané (jak předjímá ustanovení § 298 insolvenčního zákona) na zpeněžení předmětu zajištění, k němuž nedošlo v rámci insolvenčního řízení.

Byl-li tedy majetek tvořící předmět zajištění (zástavu) v souladu se zákonem zpeněžen v exekučním řízení a byl-li dosažený výtěžek takového zpeněžení postupem podle § 46 odst. 7 exekučního řádu předán do majetkové podstaty dlužníka, kde má být vydán zajištěnému (zástavnímu) věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo podle § 337h odst. 1 občanského soudního řádu, **nenáleží insolvenčnímu správci dlužníka odměna za zpeněžení předmětu zajištění**, kterou by si postupem podle § 298 odst. 2 insolvenčního zákona mohl odečíst od výtěžku zpeněžení předmětu zajištění před jeho vydáním zajištěnému věřiteli.

Jde bezpochyby o logický závěr, neboť ani v těchto případech se insolvenční správce na rozšíření objemu majetkové podstaty reálně nikterak nepodílí. Oproti výše uvedeným případům však v posledně popisované situaci vydání výtěžku exekutorem navíc dochází k tomu, že odměnu si vyúčtuje již exekutor, přičemž vymožené prostředky vchází do majetkové podstaty již o tuto odměnu ponížené. Pokud by tedy byla připuštěna možnost, aby z předmětné částky odměnu inkasoval ještě insolvenční správce, **byla by odměna fakticky uplatněna dvakrát**. To by jistě nebyl žádoucí scénář z hlediska dlužníka ani jeho věřitelů.

JUDr. Jakub Celeryn
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář](#)

Kováků 554/24
150 00 Praha 5

Tel.: 296 368 350

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)